

DÖNEM : 22 CİLT : 33 YASAMA YILI : 2

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

29 uncu Birleşim

17 Aralık 2003 Çarşamba

5. - Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/681) (S. Sayısı : 306) (Devam)

BAŞKAN –

2 nci maddeyi okutuyorum:

.....

Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Akif Hamzaçebi; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çeşitli vergi kanunlarında değişiklik yapan kanun tasarısının 2 nci maddesi hakkında, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım; sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2 nci madde, Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesini değiştirerek, enflasyon düzeltmesi olarak bu kanunda yerini alan enflasyon muhasebesini vergi sistemine dahil etmektedir. Enflasyon düzeltmesine ilişkin bu tasarımı, Plan ve Bütçe Komisyonundaki çalışmalar sırasında, Cumhuriyet Halk Partisi olarak destekledik ve tasarının daha iyi bir hale gelmesi konusunda, hem önerilerimiz hem önergelerimiz oldu ve buraya gelen tasarımı da, bu kapsamda, Cumhuriyet Halk Partisi olarak desteklediğimizi, benden önce söz alan arkadaşlarıma ilave olarak, tekrar, söylemek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, hepinizin bildiği gibi, Türkiye, çok uzun yıllar süren bir enflasyonla yaşadı, hâlâ enflasyonu yenebilmiş değiliz ve Türkiye, enflasyonla mücadele programını ilk olarak 2000 yılında uygulamaya koydu, 2001 yılındaki krizle birlikte ara verilen bu program, yine, kriz sonrasında uygulamaya konulan programla başladı ve bugüne kadar gelindi.

Yine hatırlayacaksınız, 2001 yılında enflasyon oranı yüzde 35 olarak programlanmış olmasına rağmen yüzde 30'a inmiştir ve içinde bulunduğumuz 2003 yılında da enflasyonun yüzde 20'lerin altına inmesi beklenmektedir. Yani, bugün uygulanan program, esasen, temelleri birkaç yıl önce atılmış olan bir programın devamıdır. Program, enflasyonu indirme yönüyle tabii ki birtakım olumlu sonuçları yaratıyor; ama, bunun yanında, programın,

işsizlik olsun, diğer problemleri olsun, bunları, tabii ki, ayrıca değerlendirmek gerekir. Bunlar, doğal olarak bugünkü konuşmamızın dışında kalacak olan konular.

Enflasyon muhasebesine, mademki o kadar uzun bir dönem, Türkiye, enflasyonla yaşadı, belki çok daha önce geçmek gerekebilirdi; ama, o dönemler buna geçilmeyişinin iki temel gerekçesi vardı; birincisi, böyle bir müesseseyi vergi sistemine soktuğunuz zaman, artık, enflasyonla yaşayacağız, enflasyonla mücadele etmekten vazgeçtik ve hükümetlerin gündeminde enflasyonla mücadele yoktur gibi bir anlayışın doğması gibi bir sonuç çıkabilir; ikincisi de, yine, bütçenin ihtiyaç duyduğu vergi gelirlerinde bir miktar azalma olabilir.

Şunu tekrar söyleyeyim: Bütün bunlara rağmen, bugüne kadar vergi sisteminde hiç mi enflasyona yönelik hükümler olmadı, enflasyona karşı mükellefi koruyan hiç mi düzenlemeler yoktu; hayır; tabii ki vardı, yeniden değerlendirme başta olmak üzere, maliyet bedeli endekslemesi, işletmeye dahil malların çeşitli değerlendirme yöntemleri, gider kısıtlaması uygulaması gibi çok çeşitli isimler altında, vergi kanunlarında, çok çeşitli düzenlemeler vardır; ancak, bunlar, belirli bir bütünlükten, doğal olarak yoksundu, birbirleriyle uyumu çok fazla yoktu ve uluslararası muhasebe standartlarıyla da hepsi uyuşmuyordu; uyuşanlar vardı, uyuşmayanlar vardı. Bunların hepsini bir tasarı altında toplayıp, bu sisteme dahil etmek gerekiyordu.

Bu konudaki ilk çalışma 57 nci hükümet döneminde yapılmıştır ve bugün görüşmekte olduğumuz bu tasarının ilk şekli o zaman şekillenmiştir; ancak, şimdiki 59 uncu hükümet döneminde Meclise gelebilmiştir bu tasarı.

Değerli arkadaşlar, bu madde, başlangıçta da söylediğim gibi, enflasyon düzeltilmesinin bütün unsurlarını düzenlemektedir. Tasarının Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında, bu madde de dahil olmak üzere, diğer maddelerin daha iyi bir hale gelmesi konusunda, Cumhuriyet Halk Partisi olarak destek verdik. Örneğin, bu maddede, işletme hesabında defter tutan mükellef kesiminin de -ki, sayısı 1 500 000'e yakındır- enflasyondan olumsuz etkilenmemesi için, hükümet tasarısında yer alan hükmün, amaca daha uygun bir hale gelmesi, onların, amortisman tabi iktisadî kıymetlerinin satışında bir vergi yüküyle karşılaşmaması için, Komisyonda, parti olarak da önerilerimiz oldu, hükümetin de o konudaki yaklaşımı olumlu oldu ve sonuçta, 1 500 000'e yakın bu mükellef kesiminin de -ki, taksici, kamyoncu veya çeşitli iş makinesi sahibi olan- bu düzenlemeden olumlu bir şekilde yararlanması sağlanmıştır.

Tabii, kural olarak enflasyon muhasebesi, bilanço esasında defter tutan mükellefleri kapsamına alır, işletme hesabında defter tutan, taksici, kamyoncu ve benzeri mükellef grubunu kapsamına almaz; ancak, o ilgili hükümlerle de, bu mükelleflerimizin, en azından, amortisman tabi iktisadî kıymetlerini satarken bir vergi yüküyle, enflasyondan kaynaklanan bir fiktif vergilendirmeye, doğru olmayan vergilendirmeye karşılaşmalarını için, orada, bizim de katkımızla, gerekli önlemler alınmıştır.

Yine "kısıt amortisman" olarak isimlendirdiğimiz, yılın -son ayında olabilir veya 11 inci ayında olabilir- herhangi bir ayında bir amortisman tabi iktisadî kıymet alındığında, satın alındığı tarihten yıl sonuna kadar kaç ay kalmışsa; örneğin, kasım ayında bir otomobil alan bir işletme, ancak iki aylık amortisman ayırabilir. Bu, halen Vergi Usul Kanununda var olan bir hükümdür. Gelen tasarıda, bu hüküm, bütün iktisadî kıymetleri kapsayacak şekilde genişletiliyordu. Oysa, sadece otomobillere, araçlara yönelik bu

hükümün, bütün iktisadî kıymetleri, bütün iş makinelerini, bütün diğer araçları kapsayacak şekilde genişletilmesi doğru bir düzenleme olmayacaktı; çünkü, bu, zaten, sadece enflasyona yönelik, enflasyon dönemiyle ilgili olmaksızın Vergi Kanununda kalıcı bir müessese olarak düzenleniyordu. Bu konuda da, Cumhuriyet Halk Partisi olarak verdiğimiz önergeyle, hükümetimiz ve Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarımızın da uygun görmesiyle, tasarı metninden çıkarıldı ve tasarı, o yönüyle de daha düzgün bir hale geldi.

Ben, bu maddede, sadece küçük bir noktayı değerlendirip, hem Genel Kurulun hem hükümetin takdirine sunmak istiyorum. Komisyon çalışmaları sırasında, yine verilen bir önergeyle, borsada işlem gören hisse senetleri için enflasyon düzeltmesi değil de, borsa rayicinin dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır. Kural olarak yanlış bir kural değildir; eğer, bir hisse senedinin borsada oluşmuş bir rayici varsa, bunun ötesinde bir başka değeri aramak veya iktisap edildiği yıldan başlayarak o değeri enflasyona tabi tutmak, düzeltmek çok da doğru değildir; ancak, borsadaki spekülâtif hareketleri önleyebilecek bir madde de değildir; daha doğrusu, spekülâtif hareketlerin işletme bilançolarındaki, işletmelerin malî tablolarındaki sonuçlarını giderebilecek bir düzenleme değildir; o mahzuru bünyesinde taşımaktadır. Tasarının bu maddesini, bu yönüyle de değerlendirmek gerekir diye düşünüyorum.

Sözlerimi burada bitiriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.